

Beredskabsaftale skævt fra start.

I foråret faldt en [stor aftale om fremtidens forsvar](#) på plads.

[Af aftalen fremgår, at der årligt skal indkaldes op til 450 nye værnepligtige til Beredskabsstyrelsen.](#) Det fremgår ikke af aftalen, hvad det vil koste.

Det er en skæv start på en ny politisk aftale om det samlede redningsberedskab for de kommende år. Især når det forlyder, at Ministeren for Samfundssikkerhed og Beredskab ikke vil afsætte en eneste krone til styrkelse af det kommunale beredskab.

Det er trods alt kommunernes opgave at bekæmpe alle skader på personer, ejendom og miljøet ved ulykker, voldsomme naturhændelser og katastrofer, herunder terror- og krigshandlinger.

Det er en helt forkert tilgang at styrke det statslige assistanceberedskab, inden der er lavet en opgørelse over kommunernes behov for yderligere mandskab og materiel til sikring af en forsvarlig indsats mod virkningen af ekstremt vejr og andre ekstraordinære hændelser.

Situationen er desværre ikke ny. Der er aldrig lavet og gennemført en dimensionering af det samlede danske katastrofeberedskab. Det virker paradoksalt, men problemet er, at Folketinget ikke har en uvildig statslig rådgiver, når de skal træffe beslutninger om redningsberedskabet.

Som statslig myndighed på beredskabsområdet har Beredskabsstyrelsen siden 1993 rådgivet regering og Folketing i alle spørgsmål om beredskabet. Som operatør på beredskabsområdet udfører Beredskabsstyrelsens fem beredskabscentre i høj grad de samme redningsberedskabsopgaver som de kommunale beredskaber. Derfor er Beredskabsstyrelsen part i sagen, når ressourcerne skal fordeles mellem det statslige og det kommunale beredskab.

Det borgernære primære beredskab i kommunerne er dagligt under pres, mens det regionale statslige assistanceberedskab i mange og lange perioder ikke er i aktivitet, ud over øvelser på beredskabscentrene.

[De kommunale redningsberedskaber rykker i gennemsnit ud 110 gange i døgnet til alle store og små ulykker. Til sammenligning rykker de fem statslige beredskabscentre ud mindre end en gang i døgnet til assistance for de kommunale beredskaber.](#) Det vil sige, at hver af de fem statslige beredskabscentre på en uge i gennemsnit har en assistanceopgave for en kommune. Det betyder, at den enkelte assistanceudrykning er enorm dyr.

Beredskabscentrene bliver sjældent tilkaldt til akutte assistanceopgaver. Her tilkaldes assistance fra et naboberedskab, der er meget hurtigere fremme på skadestedet. I situationer, hvor tiden ikke er afgørende, tilkaldes beredskabscentrene til f.eks. efterslukning og oprydning, så kommunernes beredskab kan klargøres til nye akutte udrykninger. Beredskabscentrene tilkaldes også fordi de er gratis for kommunerne.

[Beredskabscentrene udfører også opgaver for f.eks. Politiet, Fødevarestyrelsen og sundhedsmyndighederne. Det sker ca. en gang i døgnet,](#) når der ses bort fra de ekstraordinært mange Covid-19 ydelser. Disse ydelser er også gratis for rekvirenterne, og det er et stort spørgsmål om disse ydelser ikke kan udføres langt billigere for staten, hvis Politiet, Fødevarestyrelsen og sundhedsmyndighederne selv udfører opgaverne, eller laver aftaler med de kommunale beredskaber, Hjemmeværnet eller private firmaer.

I stort set alle politiske aftaler efter 1993 er det statslige beredskabs beredskabscentre blevet tilgodeset frem for de kommunale beredskaber.

Efter terrorangrebet i 2001 skulle beredskabet i Danmark styrkes. I løbet af kort tid bevilgede Folketinget 25 mio. kr. til styrkelse af det statslige beredskab, selv om de kommunale beredskaber har ansvaret for at bekæmpe virkningerne af alle brande, ulykker og katastrofer, herunder terrorhandlinger. [Beredskabsstyrelsen rådførte sig ikke med kommunerne](#). Først efter pres udefra fik kommunerne bevilget 24 mio. kr.

I den politiske aftale fra 2002 skulle der spares 100 mio. kr. årligt og her foreslog Beredskabsstyrelsen, at pengene skulle spares i de kommunale beredskaber, ved at brandvæsnernes første udrykningsstyrke umiddelbart kunne reduceres fra 7 brandmænd til 5 brandmænd.

Konsekvenserne af en sådan reduktion ville være, at antallet af store brande ville blive fordoblet. Hovedparten af kommunerne gennemførte dog ikke reduktionerne, fordi de ikke ville forringe sikkerheden for deres borgere og for brandmændene.

I kølvandet på finanskrisen skulle der igen spares overalt. En stort anlagt budgetanalyse resulterede i 2014 i [en politisk aftale om, at der skulle spares 175 mio. kr. årligt i de kommunale beredskaber. Det statslige beredskab skulle kun spare 45 mio. kr. årligt](#).

[I 2014 var der lagt op til, at de nye store kommunale beredskabsenheder skulle overtage væsentlige dele af de assistanceopgaver, der hidtil blev udført af de statslige beredskabscentre](#), men det blev forpurret af endeløse diskussioner i et Strukturudvalg.

De kommunale beredskaber kæmper stadig med disse voldsomme besparelser og med de stadig hyppigere og voldsommere virkninger af klimaforandringerne. Bekæmpelse af stormflod og oversvømmelser er meget ressourcekrævende på grund af dyrt materiel og den lange varighed af indsatserne.

Der var i 2014, og der er [stadig et stort effektiviseringspotentiale i, at de 29 store kommunale beredskaber i fællesskab varetager de assistanceopgaver, som i dag udføres af Beredskabsstyrelsens centre](#). Kommunerne kan anvende deres fuldtidsansatte brandmænd fleksibelt i kombination med nye deltidsansatte og frivillige.

I stedet for at opbygge egne kapaciteter, kan beredskabsenhederne også gennem beredskabsplaner, ressourceoversigter og aftaler med private virksomheder og organisationer sikre, at det materiel og personel, der sjældent er behov for, er tilgængeligt i en katastrofesituation. Klimahændelser vil typisk optræde med et varsel på mange timer, og i en national katastrofesituation vil der overalt i samfundet være stor forståelse for, at deltidsbrandmændenes og de frivilliges normale daglige arbejde må vige for katastrofeindsatsen.